

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Calvinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Acta Apostolorum to. primus

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

16. Exurge, & baptizare, & ablue peccata tua, invocato nomine Iesu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39424

gerint, tam insanum obrectatorem toto
(ni fallor) pectore execrabuntur.

16. *Exurge, & baptizare, & ablue peccata tua,
inuocato nomine ipsius.*

Longam hinc de baptismi effectu disputa-
tionem instituit Calvinus, nouellis
suis & hæreticis principijs diligenter insi-
stens. Nos Catholica & antiqua veritati
pari diligentia insistentes, eam, quanto bre-
uius fieri potest, examinabimus. Sic orditur:
*Cum addit Ananias verbo baptismi, Ablue peccata
tua, hac locutione vim fructumque baptismi expri-
mit, ac si dixisset, Ablue peccata tua baptismo. Re-
ctè hoc totum & orthodoxè. Sed quoniam
(inquit) externo & corruptibili elemento plus tri-
bui videtur quàm par est, queritur an baptismus
purgationis nostræ sit causa. Bona & opportu-
na quæstio hæc est. Videamus quid respon-
deat. Certè (inquit) quum sanguis Christi unica
sit à peccatis expiatio; & sicut semel in hunc finem
effusus est, ita eius aspersione Spiritus S. per fidem
nos assidue mundet: non potest hic honor ad symbo-
lum aquæ transferri sine Christi & Spiritus S. ini-
uria: atque experientia demonstrat quàm propensi
sint ad hanc superstitionem homines. Atqui vt om-
nis hic caueatur superstitio, Christi que san-
guini ac Spiritui S. nulla fiat iniuria, solum
oportuit causarum varietatem aduertere, &
inter eas distinguere: Christi videlicet san-
guinem vnicam esse à peccatis expiationem*
in ge-

Baptismi
efficacia
defendi-
tur.

Baptismi
efficacia
Christi sa-
guini non
derogat.

Rom. 5.

Instit. lib.
2. cap. 17.
num. 1.Instit. lib.
4. cap. 14.
num. 12.

in genere causæ meritoria, & medicamento cuiusdam generalis; quæ adhuc ea superior causa & simpliciter principalis existat ipsa Dei misericordia & bonitas, qui Christum nobis dedit, ut per eius sanguinè peccata nostra expiarentur: Spiritu S. verò assidue mîdantē corda nostra, non per fidē solā (de qua hîc sola Calvinus loquitur) sed maximè per præcipuum ac primarium donū charitatem, quam per Spiritum S. diffundi in eordibus nostris Paulus affirmat, aliarūq; virtutū dona, nostra quotidianæ emundationis causam esse formale, quia ex illis formaliter iusti sumus, credētes in Christum, diligentes Deū, cæteraque donorum Dei virtutes exequentes: baptismum denique (ut & cætera Sacramenta) causam esse instrumentalem & externam, mediante qua proprium cuiusque Sacramenti effectum Spiritus S. operatur. Hæc explicatio & superstitioni facillè mēdetur, & Christi beneficium & Spiritus S. operationem ab omni iniuria tuetur: maximè si addatur illa subalternorum regula, qua ut aliàs ita in hac ipsa causa Calvinus se iuvat: *Regula (inquit) vulgari est, quæ subalterna sunt, nō pugnare: ideoque nihil obstat quo minus gratuita sit hominum iustificatio, ex mera Dei misericordia; & simul interueniat Christi meritum, quod Dei misericordie subijcitur.* Et in hac ipsa causa hæc ille regulā luculenter explicat. *Ad eorū (inquit) alterū obiectū, Dei gloriam ad creaturas de-*

ras derivari, quibus tantum virtutis attribuitur,
 sicque eatenus diminui (loquitur de proprio fi-
 gmento, confirmationes fidei nostræ esse Sa-
 cramenta) respondere promptum est, nullam in-
 creaturis virtutem à nobis reponi. Hoc dumtaxat
 dicimus, Deum medijs ac instrumentis qua expedire
 ipse prospicit, uti: ut eius gloria omnia obsequantur,
 quando omnium ipse Dominus est & arbiter. Ergo
 ut per panem cæteraque alimenta corpora nostra
 pascit, ut per solem mūdum illuminat, ut per ignem
 calefacit, nec tamen aut panis aut sol aut ignis ali-
 quid sunt, nisi quatenus sub ijs instrumentis suis be-
 nedictiones suas nobis dispensat; ita spiritualiter per
 Sacramenta fidem alit, quorum vnicum officium est,
 eius promissiones oculis nostris spectandas subijcere,
 inō nobis earum esse pignora. Et ut nostrum est in-
 ceteris creaturis qua Dei liberalitate & beneficen-
 tia vřibus nostris destinata sunt, quarumq; ministe-
 rio bonitatis suæ munera nobis largitur, nihil fiducia
 desigere, nec quasi boni nostri causas admirari &
 prædicare, ita neque in Sacramentis hæere fiducia
 nostra debet, nec Dei gloriam in ipsa transferri; sed,
 omisis omnibus, ad ipsum & Sacramentorum &
 rerum omnium authorem surgere & fides & confes-
 sio debet. Hæc Calvinus pro suo baptismi ef-
 fectu imaginario, quem nulla Scriptura lo-
 quitur. Quæ omnia pro vero baptismi effe-
 ctu, quem hoc loco alijsque in locis Scri-
 ptura loquitur, multo veriùs ac fortiùs va-
 lere debent; videlicet pro peccatorum ablu-
 tione. Dicit enim Ananias Paulo, *Baptizare,*
 & abluere.

& ablue peccata tua. Non dicit illi, Baptizare,
 & cōfirma fidem tuam. Hac igitur (vt dixi)
 explicatione posita, quam à Catholicis Do-
 ctoribus acceptam ipse agnoscit Caluinus,
 verus baptismi effectus retinebitur, & Chri-
 sti sanguini ac Spiritus S. operationi nulla
 iniuria irrogabitur. Pergamus nunc cū Cal-
 uino. *Ideo (inquit) multi pij homines, ne fidem
 subijciant externo signo, vim baptismi nimis exten-
 nuant.* Hoc Zvinglianos propriè tangit, &
 quosdam in partem Lutheranos, qui nihil aliud
 quàm *notam Christianismi* baptismum esse vo-
 luerunt; quos cum tam fœdo & execrabili
 errore pro pijs tamè hominibus bonus Cal-
 uinus habet. Nunc quomodo hunc errorem
 corrigat Caluinus, videamus. *Sed modus (in-
 quit) tenendus est, vt Sacramenta cogantur in or-
 dinem, ne obscurent Christi gloriam, & tamen non
 careant sua efficacia & usu.* Hunc modum quo-
 modo Caluinus teneat, videbimus. *Quare
 (inquit) hoc primo loco tenendum est, solum esse
 Deum qui nos à peccatis abluat: Filij sicut sanguine
 vt autem efficax in nobis sit hæc ablutio, ipsum
 agere arcana virtute Spiritus. Ergo quum de remis-
 sione peccatorum agitur, non alius querendus est eius
 author, quàm celestis Pater, nõ alia materialis cau-
 sa fingenda est, quàm Christi sanguis. Vbi verò ad
 formalem causam venit, primas quidem tenet
 Spiritus S. sed accedit inferius organum, Euangelij
 predicatio & baptismus ipse. Vt prætermittam
 hoc loco totam Caluini de causarum gene-
 ribus*

ribus impropiam & stolidam locutionem, (alterius quippe loci illa disputatio est) vt quod de prædicatione quoque Euangelij infarfit, hoc similiter loco dimittam (quia & illa quoque tum alterius loci est, tum aliàs à nobis contra Caluinum pertractata est:) accipimus quod hoc loco concedit ac ponit, pariter cum Christi sanguine & Spiritus Sancti operatione inferius organum, secundarium instrumentum, baptismi ipsum esse. De quo etiam adhuc subiungit: *Est solus Deus agit intrinseca Spiritus sui virtute, id tamen nõ obstat quo minùs adhibeat suo arbitrio quæ congruere nouit instrumenta & media.* Aduerte nunc, lector, de peccatorum ablu-
 tionè disputare Caluinum, cuius superiores quidè causas rectissimè ponit, Deum ipsum, Christi sanguinè, Spiritus S. operationè, inferius autem organum, instrumentum, & medium ipsum baptismum. Agnoscit ergo ablu-
 tionis peccatorum organum, instrumentum, ac medium, tamen inferius, ipsum esse baptismum: & hic est ille *modus quem tenendum docere voluit, ne quicquam Dei gloria detrahatur.* Ab eo tamen modo, qui verus & ortho-
 doxus est, quomodo paulatim ac sensim se subducatur, vt proprium suum figmentum cal-
 lidè subintroducatur, vide nunc & aduerte. Hunc in modum pergit: *Non quòd quicquam vel ex Spiritu suo vel sanguine Christi detractum in elemento includat (quo nihil est verius) sed quia signum ipsum vult infirmitatis nostre adminiculum esse.*

In Ioan. c. 20. v. 23.

Calvinus ex suis verbis refutatur.

Calvinus artificium quo se à causa præsentis subducit.

esse. At nec tale adminiculum vlla Scriptura loquitur, nec de tali haecenus disputatum est. De *ablutione & expiatione peccatorum*; cuius vnum medium, instrumentum, organum, est inferius, ipsemet, Caluine, agnouisti, tum hic Ananias Paulo loquebatur, tum tu haecenus disputasti. Quomodo nunc ad *infirmitatis nostrae adminiculum* subito dilaberis? Cur id fecerit, statim aperit. Quatenus ergo (inquit) *fidem nostram adiuuat baptismus*, ut *remissionem peccatorum fides percipiat ex solo Christi sanguine, lauacrum animae vocetur*. Vides quam celeriter suum Ergo conclusit? Vides quod baptismum *instrumentum & organum* facit, non iam ad *peccatorum ablutionem*, (de qua hic Lucae verba loquuntur) sed ad *infirmae fidei adminiculum*, (de quo nulla Scriptura loquitur) & ad fidem adiuuandam; vt illa hoc signo roborata & confirmata, remissionem peccatorum percipiat, non mediante baptismo, sed ex solo Christi sanguine? Caeterum hoc, vt Caluini proprium figmentum, rejicimus. *Ablutionis peccatorum*, de qua Paulo Ananias loquebatur, organum, instrumentum, ac medium esse baptismum credimus.

Quid iam verò? An haec Ananiae verba eludere potest Caluinus? Omnino se id posse confidit. Sic enim subiungit: *Ita ablutio, cuius meminit Lucas, non causam designat, sed ad sensum Pauli refertur, qui symbolo accepto peccata sua expiasse melius cognouit. Callide & vafre.*

Scriptura
diuina
corrupte-
in vana.

Sed

Sed nihil eum iuuabit vafricies . Ablutio peccatorum (quod posterius verbum Caluini in faucibus hæsit , ne illud efferret) non quidem causam baptismi, sed effectum eius designat. Hac enim locutione (aiebat nuper ipse Caluinus) *vim fructumque baptismi expressit, ac si dixisset, Ablue peccata tua baptismo.* Baptizandi tamen, siue quòd baptizari Paulum Ananias hortatur, vera causa finalis erat, *vt peccata sua ablueret.* Dicēs quippe, *Baptizare, & ablue peccata tua,* nihil aliud dixit quàm, *Baptizare, vt abluas peccata tua.* Sanè sicut D. Petrus ^{Act. 22} compunctis Iudæis dixit: *Baptizetur vnusquisque vestrum in remissionem peccatorum.* Ita ablutio ac remissio peccatorum verè est causa finalis baptizandi , sicut ipsius ablutionis ac remissionis causa instrumentalis est ipse baptismus. Quòd illa verba, *Ablue peccata tua,* ad ^{Caluini corrupte la reijciatur.} *sensum Pauli referri* Caluinus vult , ac si dixisset, *Baptizare , vt cognoscas & sentias ex hoc symbolo abluta tibi esse peccata ; non solum puerile commentum, & à Scripturæ loquendi modo alienissimum est, sed & ipsimet Caluino repugnat, qui illa eadem verba superius dixit perinde valere ac si dixisset, Ablue peccata tua baptismo: vbi non ad aliquem Pauli sensum, notitiam, aut cognitionem, sed ad ipsum baptismum, veluti effectus ad causam suam, ablutio peccatorum refertur. Abluere enim baptismo, est per baptismum abluere, quod ipsa sexti casus cō-*

Qq structio

structio grāmatica euincit. Sic quippe contra Caluini impudētissimas strophas presē agere cōpellimur. Nihil ergo eum hęc stulta calliditas iuuat. Non ad Pauli sensum aut notitiam, sed ad Pauli salutē spiritualem, ad Pauli peccata verē abluenda, baptismus Paulo ab Anania iniungitur.

Iam verò ex hac postrema tergiuersatione baptismus nihil aliud quàm signum quoddā esse apparet, ad infirmitatis nostrę adminiculum, videlicet vt viso signo cognoscatur quisque, firmiterque credat, remissa sibi esse peccata. Caluinus, ne tam tenuiter de baptismo sentire videatur, huic suspicioni occurrendum sibi existimans, ita prosequitur: *Quamquam hoc simul notādum est, non proponi in baptismo nudam figuram, sed rei quoque exhibitionem simul esse annexam: quia nihil fallaciter*

Deus promittit, sed verē complet, quod sub figura significat. Caluinus instar leporis agitauit, ab hoc textu feliciter se expediat, vbi visus fructus baptismi (quem eius alia doctrina nō sustinet) tam clarē ac perspicuē docetur, in varias se vias ac semitas flectit ac reflectit, varia diuerticula captat, & effugia querit, nec tamē exitum, quem cupit, inuenit. Cassibus eum nostris facillē irreuitum tenebimus. Et nunc quidem in aliam se orbitam flectens, non vult baptismum esse nudam figuram aut nudum signum ablutionis peccatorum. Sed cur ita? *Quia* (inquit) *rei exhibe-*

Caluinus instar leporis agitati varia diuerticula cassibus la bore querit.

Baptismus esse nudā figuram verbo negat Caluinus, re fatetur.

no simul est annexa. Atqui non de re baptismo
 simul annexa, sed de re per baptismum col-
 lata, de peccatorum (inquam) ablutione per
 baptismum veluti *per organum & instrumentum*
inferius data & exhibita, ipsemet Calvinus
 disputavit, vt modum poneret quo nec Deo
 nec baptismo aliquid detraheretur. Hunc
 igitur modum semel à seipso positum di-
 mittere non debet. Ad hunc modum, quem
 ipsemet cōstituit, in aliud nunc se larus ver-
 tentem ac fugitantem, iniecta manu reuo-
 camus, nec ita elabi sinimus. Aut sibi consta-
 re debet, aut se in ipsis suis verbis captum
 esse profiteri eum oportet. Deinde, si nuda
 figura ideo baptismus non est, quia rei exhi-
 bitio est simul annexa, & ipsa peccatorum
 remissio, quā Deus baptizatis pr omittit, in
 baptismo exhibetur; ergo alia illa celeberrima
 Caluini doctrina iam funditus euerri-
 tur, quam pertinacissimè sustinet, paruulis
 Christianorum parentum baptizatis nul-
 lam in baptismo remissionem peccatorum
 dari, sed in vtero matrum sanctificatos esse,
 propter illud Dei verbum, *Ero Deus tibi &*
serui tuo (in quo, inquit, verbo continetur eorum
salus) ideoque, si contemptus & negligentia
 absit, posse eos sine baptismo saluari. In istis
 eorum Christianorum paruulis quum nul-
 la peccatorum ablutio datur (antea quippe
 illo Dei verbo abluti erant) profectò in illis
 nuda figura baptismus est, cui nulla rei ex-
 hibitiō

Q q 2

Institut.
lib. 4 cap.
16 n. 51

hibitio simul annexa est. Adulti quoque, si fidem ante baptismum habent, iuxta Caluinum nudam figuram accipiunt, sola fide prius iustificati, & peccatorum remissionem consecuti. Ita hoc effugium fugienti Caluino obstructum est.

Nunc ad aliud se vertit: *Rursus tamen uendum, ne alligetur Dei gratia Sacramentis. Neque enim quicquam prodest externa baptismi administratio, nisi ubi ita a Deo visum est.* At quippe istud, effugium quod proximè dictum erat, refellitur; quod paulò prius veluti absurdum reiectum est, stabilitur. Si enim non prodest externa baptismi administratio nisi ubi ita Deo visum est, profectò rei exhibitio baptismi simul annexa non est nisi ubi ita Deo visum est, & fallaciter Deus promittet, ubi ipsa ita visum erit: quod sub figuris significat, non verè complebit, ubi ita ipsi visum erit. Sic quod proximè dictum erat refellitur. Iam si non prodest baptismi administratio nisi ubi ita Deo visum est, profectò in omnibus illis nuda figura erit baptismus, in quibus ita Deo visum est. Et quia quādo hoc ita Deo videatur, quando non, omnibus mortalibus incertum est; pariter quando baptismus nudum signum est, quādo non, omnibus similiter mortalibus erit incertum. Iam si omnibus mortalibus hoc incertum est, ubi illud est fidei adminiculum & confirmatio, quem omnium Sacramentorum proprium &

Baptismū
non solū
signum
nudum
sed & fal-
lax facit
Caluius.

Fidei ad-
miniculū
in bap-
tismo alia
Caluini
doctrina
sollit.

& vnicum esse fructū Calvinus vult? Quo-
modo ex eo signo aut simbolo conspecto
confirmabitur cuiusquam fides, qui penitus
ignorat an rei exhibitio sit simul adiuncta,
quia penitus ignorat *an ita Deo visum fuerit?*
& nisi ita Deo videatur, nihil signum pro-
dest? An non & hoc alterum Caluini effu-
gium satis obstruatum est, ipseque iterum
in verbis suis captus est? Dei verò gratia Sa-
cramentis non alligatur, non quia Sacra-
menta legitimè suscepta certò & infallibi-
liter non profunt, aut quia ab arcana aliqua
Dei prædestinatione eorum legitimè sus-
ceptorum fructus incertus pendet, sed
quia *absque visibilibus Sacramentis, quæ non reli-*
gionis contemptus sed necessitatis articulus exclusit,
inuisibilem gratiam confert Deus. Sequitur ad-
huc in Caluino: *Hinc etiam soluitur alia quæstio*
que moueri possit. Nam quum testimonium habe-
ret Paulus gratiæ Dei, iam illi remissa erant peccata.
Non igitur baptismo demum ablutus est, sed nouam
gratiæ, quam adeptus erat, confirmationem accepit.
Quæstionem quæ moueri possit, fingit Cal-
uinus, cur Paulus baptizari iuberetur, & ab-
luere peccata sua, quum ex testimonio gra-
tia Dei prius accepto iam illi essent remissa
peccata. Hanc ita soluit: Non baptizatur vt
abluatur, sed vt gratiæ, quam adeptus est,
no uam confirmationem acciperet. Ita rur-
sum homo impius & audax Scripturæ lite-
ram & apertum cōtextum negat, repudiat,

Dei gra-
tia Sacra-
mentis
non alligatur.

August.
contra
Donat.
l. 4. cap. 24

s. Scripturæ
literæ
apertam
conculcas
Caluinus.

Qq 3 reijcit,

reijcit, conculcat, vt sui cerebri commentum eius loco statuat, erigat, stabiliat. Dixit Ananias Paulo, *Baptizare, & ablue peccata tua*. Baptizare, vt abluatur peccata tua. Non est ita, ait Calvinus: baptismo non est ablutus, nec ad abluenda peccata baptizari iubetur: sed sic Ananias dicere debuit: Iam abluta sunt tua peccata: Iam testimonium gratiae Dei accepisti: Baptizare, & nouam gratiam, quam iam adeptus es, confirmationem accipe. Nonne totum sacrae literae contextum audacissimus nebulo nefarie inuertit, extrudit, expungit? Quid huic impietati addi queat, non video. Deinde, vbi tandem, aut in quo Scripturae verbo, *testimonium gratiae Dei Paulo prius datum*, vnde illi remitterentur peccata sua, apparet? Cur assidue sua nobis somnia, sua commenta obtrudit Calvinus, & a verbo Dei (quod vnicè docere velle videtur) longissimè lectorem abducit? Sed haec eius artes nefariae, haec imposturae sunt. In varias se compitas, in varia diuerticula flexit ac reflexit, sed veritatis caesibus irretitus iacet.

Somnia
sua contra
apertam
Scripturam
obtrudit
Calvinus.

Tandem, quia adiecit Ananias, *Inuocato nomine eius*, ex illis verbis in praedictum baptismi magnum aliquid se aduertisse ratus Calvinus, hunc in modum obstrepit. *Hoc (inquit) membrum veluti correctio est superioris dicti: quia Ananias Paulum ab externi elementis fiducia disertè ad Christum ablegat, & precationem designat.*

designat quia testantur fideles, penes unum Christum esse externi signi effectum. Neque enim Sacramenta vel in seipsis aliquam vim salutis inclusam habent, vel quicquam valent ex se ipsis. Est hæc rursus alia diuinæ Scripturæ putida corruptela, & nouum fugitantis huius leporis diuerticulum, vt baptismi præclarissimum effectum hoc loco expressum, sed à se ac suis pertinacissimè negatum; Calvinus eludat. Sed nec hæc euadere poterit. Inuocatio quam adiungit Ananias, non magis baptismi vim extenuat, quàm vel sanguinis Christi, vel ipsius fidei, cuius confirmationem baptismi esse effectum Calvinus vult. Siue enim per hanc inuocationem ipsam huius Sacramenti formam intelligas, vt, *inuocato nomine eius*, significet Dei inuocationem in nomine Patris & Filij & Spiritus S. (nam & de eo præordinante priùs locutus fuerat, non de persona Christi,) siue precessionem aliquam Christo faciendam, vt Calvinus vult; neutrum baptismi virtuti aliquid derogat. Non sanè prius, quia pars baptismi est, & eius Sacramenti forma: non posterius; quia sicut Christi sanguis abluat peccata nostra mediante inuocatione nostra (*Rom. 10. Omnis enim qui cumque inuocauerit nomen Domini, saluus erit*) & tamen Christi sanguini per illud non derogatur, quia *Christus per passionem consummatus, factus est causa salutis* (non absolutè aut simpliciter, sed) *obtemperantibus sibi*, cuius obedientia

Qq 4. dientia

Scripturæ corruptela alia.

Inuocatio nominis Christi à baptizando a dulo baptismi efficaciz non derogat.

Rom. 10.

Hebr. 5.

dientia pars ipsa in primis *inuocatio* vna est; ita baptismus abluit peccata nostra mediante inuocatione & precatione nostra; & tamen baptismi efficaciam nihil derogatur, quia baptismi Sacramentum non absolute ac simpliciter quomodocumque susceptum, sed legitimo modo, legitima dispositione in adultis (qualis Paulus erat) preuia, causa salutis est. Rursum, sicut fictitius Caluini effectus, *fidei confirmatio*, non propterea corrigeretur aut extenuaretur, si baptizandi adulti precationem & inuocationem premittere iubeantur (inuocari quippe Deus vult, vt sua beneficia conferat;) sic nec verus ac germanus baptismi effectus, *peccatorum ablutio*, vt hic Ananias Paulum docet, propterea corrigitur aut extenuatur, quia Christi quoque nomen inuocare Paulus iubetur. Denique, quomodo iuxta omnes hodie Protestantes sola fides iustificat, & tamen inuocatio est necessaria, sic baptismus abluit peccata, & tamen inuocatio necessario ab adultis requiritur. Sed distinguere ignarus magister non potuit inter dispositiones ad Sacramentorum susceptionem requisitas, & inter ipsum Sacramentum, gratia & ablutiois peccatorum causam, non disponentem, sed (vt nuper Caluinus confessus est) instrumentalem, organicam, mediam, & subalternam. Et vt in Caluini exemplis nuper allatis maneamus, sicut Deus per panem

Exemplis
à seipso
prolatis
Caluinus
conuincitur.

aliter,

alit, & tamen corpus pane alendum ad hoc per bonam constitutionem dispositum esse debet, panis tamen est qui propriè alit vt causa proxima; & sicut Deus per solem illuminat, non quilibet tamen oculus illa luce perfruitur, sed organum illud bene disponi oportet, sol tamen causa luminis vera est, sed secundaria; & sicut Deus per ignem calefacit, vt quis tamè calefiat, ad ignem accedere oportet, & nimis distantia corpora ignis non attingit, causa tamen caloris proxima ignis est: sic Deus per baptismum abluit peccata, & per Sacramèta gratiam confert, rectè tamen disponi debet per fidem, per pœnitentiam, per diuini nominis inuocationem, cuius peccatum baptismus abluat; & ipse nihilominus baptismus, veluti Sacramètum à Deo institutū, abluionis illius verum organum, instrumentum, ac medium, vera causa instrumentalis est. Hæc (vt dixi) Caluini exemplis inhærendo, contra Calu-

Exempla
Caluini
plus tri-
buunt Sa-
cramētis
quàm par-
est.

num optimè concludunt. Atqui nos Catho-
lici talem vim Sacramētis non tribuimus,
vteo modo sint causæ gratiæ, sicut panis ali-
menti, sol lucis, ignis caloris causæ sunt.
Causæ enim istæ naturales sunt, & per se
agentes, vi, inquam, propria naturaliter illis
infixa, tametsi à Deo accepta; nos baptismū
& alia Sacramenta huiusmodi gratiæ causas
non facimus, sed instrumentalem tantū
vim illis tribuimus, absque vlla etiam apti-

Qq 5 tudine,

rudine, quæ in artificialibus instrumentis cõspicitur, quæ in motu vid. & vsu tantum eorum subsistat, non autem permanenter inhæreat. Vtrique tamen causarum generi commune hoc est, vt debita dispositio ex parte subiecti recipientis necessariò exigatur. Qua dispositione deficiente, Sacramentum quidem nullum effectum habet, non vitio aut imperfectione aliqua sua, sed vitio & culpa indignè recipientis. Quod ipse Calvinus alibi his verbis agnoscit: *Non sit* (inquit) *intelligendum est quod dixi, ex indignitate sumentis separari à sua veritate Sacramentum, quasi ab eius, qui recipit, conditione aut arbitrio vis & veritas Sacramenti pendeat. Manet enim firmum quod Deus instituit, naturamque suam retinet, utcumque variant homines: sed quum aliud offerre, aliud recipere, nihil obstat quo minus consecratum verbo Domini symbolum sit reuera quod dicitur, vimque suam cõseruet, nulla tamen inde utilitas ad hominem scelestum ac impium perueniat.* Hæc ille. Ergo sicuti recipientis indignitas Sacramenti veritati nihil derogat, sic ipsa eius dignitas seu potiùs dispositio requisita (cuius vna pars inuocatio Dei est) Sacramenti quoque veritati ac virtuti propria nihil detrahit. Ex quo consequitur, Sacramenta, id quod operantur, ex opere operato (vt loquuntur Scholastici) operari, & ex se ipsis, veluti instrumentis à Deo cõstitutis, non ex opere operantis, non ex aliqua eius dispo-

Instit. lib.
4. cap. 17.
num. 16.

dispositione, cui effectus sacramentalis tribuatur. Quo magis absurdum, impium, suisque proprijs placitis repugnans est quod Calvinus subiunxit, *Sacramenta ex seipsis nihil valere*. Sanè adeò ex seipsis valent, vt neque propter indignitatem suscipientis eorum vis ac veritas imminuatur (vt Calvinus ipse disertè professus est) neque vbi ea recipiès bene dispositus accessit, ex ea tamen dispositione sed ex diuino Sacramento vis ac fructus eius consequatur. Quare alio longè iudicio S. Augustinus de circùcissione, quæ nisi figura baptismi erat, dixit, *ipsam per se ipsam plurimum valere*, & de Sacramentis nostris in genere, quòdeorum *vis inenarrabiliter valet plurimum*. Frustra ergo hætenus contra stimulum calcitrauit Calvinus: frustra & incassum hæc perspicua Ananiæ verba, *Baptizare, & ablue peccata tua*, tot modis & artibus inuerrere, peruertere, eludere, & inania reddere molitus est.

Tandem, vt stomacho suo plenius indulgeat, cõtra Catholicos hoc virus eructat: *Ab hac regula quantum differant Papistæ, notum est, qui suis exorcismis affingunt gratia causam: tantumq; abest miseram plebem studeant ad Christum dirigere, vt baptismo potiùs Christum obruant, suisque exorcismis contaminent sacrum Christi nomen*. Breuiter respondeo: A tota orthodoxa veritate circa baptismi effectum quantum differat Calvinus, quàm longè aberrauerit, hæc

Sacramē-
ta ex seip-
sis valent.

De bap.
cont. Do-
nat lib. 4.
cap. 24.

hæc explicatio notum fecit, qui suis impijs
& pugnâtib; dogmatibus omnem baptis-
mi vim & propriam efficaciam inuertit:
tantumque abest vt miseris suis sectatores
ad Christum direxerit, ipse potius vt baptis-
mo Christum eiciat, suisque commentitijs
& profanis figmentis primarium hoc Sacra-
mentum & sacrum diuini verbi textum cõ-
taminauerit. De exorcismis quæ hîc Cal-
uinus garrit, siue ipsam formæ baptismalis
pronunciationem intelligat, quam alio in
loco magico exorcismo comparat; siue ex-
orcismi ceremoniam baptismi Sacramento
adiunctam intelligi velit, de vtroque con-
tra Calvinum, quæ satis esse possunt, alibi
disputauimus, vt nihil hîc repetere opus sit.
Doctrina baptismi est in primis necessaria: &
quæ alibi latè Calvinus disputauit, hîc ve-
luti in compendium contraxit, vt quaslibet
ferè alias materias, in sua Institutione latius
agitatas, in suis ad Scripturæ libros cõmen-
tarijs compendio tradere ac reperere solet.
Quæ causa est quòd totam eius disputatio-
nem paulò prolixius refutandam duxi-
mus.

Vide An-
tid. Euã. g.
in Marc.
cap. i. v. 4.
In Matth.
6. 12. v. 26.

CAP.